

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/rys-historyczny/po-1991/24084,Luzycki-Oddzial-Strazy-Granicznej.html>
24.06.2025, 02:49

Łużycki Oddział Straży Granicznej

Łużycki Oddział Straży Granicznej został powołany do życia 16 maja 1991 r. jako jednostka odpowiedzialna za ochronę odcinka granicznego z Republiką Federalną Niemiec oraz Republiką Czeską. Zachodni rejon służbowej odpowiedzialności bezpośrednio dzielił wcześniej z Lubuskim Oddziałem Straży Granicznej - po przekształceniach z Nadodrzańskim Oddziałem SG z siedzibą w Krośnie Odrzańskim, natomiast południowy z Sudeckim Oddziałem SG z siedzibą w Kłodzku.

Ustawowe zadania związane z kontrolą graniczną, przed przystąpieniem Polski do Strefy Schengen, oddział realizował w 35 przejściach granicznych - 15 drogowych, 4 kolejowych, 2 dodatkowych lotniczych, 14 na szlakach turystycznych przecinających polsko-czeską granicę państwową.

Pierwszym Komendantem łużyckich strażników granicznych był płk Lechosław DUROWICZ, który pełnił tę funkcję w latach 1991-1992. Jego następcą do 1993 roku był pełniący obowiązki komendanta ppłk Andrzej EIBEN. Przez cztery lata (do 1997 roku) funkcjonariuszami w Lubaniu dowodził płk Bronisław IWANOWSKI, natomiast najdłużej, bo aż siedem lat, stanowisko Komendanta Oddziału piastował płk SG Lech JEWTUSZKO. W momencie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej Oddziałem kierował płk SG Jan TOMA, natomiast z dniem 15 lutego 2006 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji powołał na stanowisko Komendanta Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej płk. SG Grzegorza BUDNEGO, który funkcję tę piastował do końca działania ŁOSG, tj. do dnia 31 grudnia 2009 roku.

Od 1 czerwca 2009 roku rejon służbowej odpowiedzialności Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej zmienił się. Południową część zasięgu działania (poza powiatami: lubańskim i lwóweckim) przekazano Sudeckiemu Oddziałowi Straży Granicznej, natomiast część zachodnią - Nadodrzańskiemu Oddziałowi Straży Granicznej.

Ze względu na specyfikę terenu (część odcinka granicy państwowej ochranianej przez ŁOSG przebiegała w terenie górzystym, szczytami Karkonoszy, natomiast pozostała biegła korytem rzeki Nysy Łużyckiej) oraz położenie u zbiegu trzech granic: polskiej, niemieckiej i czeskiej powodowało bardzo duże zagrożenie przestępczości graniczną na tym terenie. Przez wiele lat łużyccy strażnicy graniczni, realizując ustawowe zadania związane z ochroną granicy państwowej, zwalczali nielegalną migrację - jednym z najważniejszych sukcesów na tym polu było rozbięcie międzynarodowej grupy przestępczej zajmującej się przerzutem nielegalnych imigrantów do państw Europy Zachodniej. Kilkunastoletnia

działalność funkcjonariuszy ŁOSG to także walka z przemytem. Strażnicy graniczni skutecznie walczyli z przemytem alkoholu (przykład działań w drogowym przejściu granicznym w Jędrzychowicach, gdzie podczas kontroli zatrzymano pięć pojazdów ciężarowych z ładunkiem nielegalnego alkoholu). Walka z przemytem związana była nie tylko z wyrobami akcyzowymi, ale także z przerzutem broni i narkotyków.

Łużycki Oddział Straży Granicznej w Lubaniu, jako jeden z pierwszych objął patronatem klasy szkół średnich o profilu graniczo-obronnym, biorąc pod swoje skrzydła uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kombatantów Ziemi Lubańskiej w Lubaniu oraz Zespołu Szkół w Lubomierzu.

Dnia 31 grudnia 2009 roku Łużycki Oddział Straży Granicznej w Lubaniu został zlikwidowany, a pozostały rejon działania przekazano Sudeckiemu Oddziałowi Straży Granicznej w Kłodzku.